

Warszawa, dnia 20 grudnia 2012 r.

MINISTERSTWO ROLNICTWA

I ROZWOJU WSI

Podsekretarz Stanu

Zofia Szalczyk

PB-pb-070- 13 /12 (jh- 4444)

20.12.12.

6046

Beardie

p.R. Rojeka

21.12.2012
10924

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Szanowny Panie Marszałku

W nawiązaniu do pisma znak: BPS/043-20-832/12, przy którym przekazano tekst oświadczenia złożonego przez Pana Senatora Grzegorza Wojciechowskiego wspólnie z innymi senatorami podczas 20. posiedzenia Senatu RP w dniu 9 listopada 2012 r., Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi uprzejmie przekazuje następujące informacje.

W odniesieniu do genezy i powodów zbyt późnego przedstawienia Komisji Europejskiej założeń do programu wsparcia specjalnego w 2009 r. w sektorze tytoniu należy przypomnieć następujące fakty.

W wyniku zakończonego w listopadzie 2008 r. przeglądu Wspólnej Polityki Rolnej (ang. *Health Check*), nowe państwa członkowskie, począwszy od roku 2010, uzyskały możliwość skorzystania ze wsparcia specjalnego przewidzianego w art. 68 rozporządzenia Rady (WE) Nr 73/2009, m.in. w celu wspierania wrażliwych sektorów produkcji rolnej. Finansowanie wsparcia specjalnego odbywa się poprzez stosowne obniżenie całkowitej krajowej koperty finansowej, a więc w przypadku Polski, koperty przeznaczonej na jednolitą płatność obszarową (SAPS), co oznacza przesunięcie środków finansowych z jednolitej płatności obszarowej na rzecz wybranych działań w ramach art. 68.

Skorzystanie z tej możliwości wymagało określenia szczególnie priorytetowych działań. Jednocześnie, projektując programy wykorzystania środków na wsparcie specjalne należało zwrócić uwagę na sektory szczególnie wrażliwe pod względem ekonomicznym i środowiskowym, ponieważ takie wymagania dyktowały przywołane przepisy wspólnotowe. Mając na uwadze powyższe, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjął decyzję o wspieraniu małych gospodarstw, w których utrzymywane są krowy i owce, położonych na terenach wrażliwych pod względem ekonomicznym i środowiskowym (wybrane województwa) oraz rolników uprawiających rośliny strączkowe oraz motylkowate drobnonasienne na terenie całej Polski.

W trakcie dyskusji nad działaniami priorytetowymi, wymagającymi wsparcia, rozważano także możliwość objęcia wsparciem specjalnym sektor tytoniu, jednakże ze względu na ograniczoną pulę środków finansowych oraz konieczność ścisłego dopasowania programów do celów wsparcia specjalnego wynikających z przepisów wspólnotowych, w pierwszej notyfikacji, która zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 50 ust. 3 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1120/2009 została przekazana do Komisji Europejskiej w dniu 28 lipca 2009 r., sektor ten nie został uwzględniony.

Podjęcie to uległo jednak zmianie po powzięciu przez Polskę informacji o przygotowaniu programu wsparcia specjalnego dla producentów tytoniu przez inne państwa członkowskie, takie jak Węgry, Hiszpania, i Włochy. W celu zniwelowania ewentualnych niekorzystnych efektów dla krajowych producentów, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi przygotował stosowną korektę *Programu działań realizowanych w Polsce w ramach wsparcia specjalnego przewidzianego w art. 68 rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009*, która została przekazana do Komisji w dniu 26 sierpnia 2009 r. Korekta dotyczyła wprowadzenia czwartego mechanizmu pomocowego, tj. wsparcia do upraw pracochłonnych dla plantatorów tytoniu, którzy utrzymują pracochłonne kierunki produkcji na powierzchni nie większej niż powierzchnia odpowiadająca dotychczasowej powierzchni uprawy tytoniu.

Komisja Europejska odrzuciła jednak możliwość wdrożenia przedmiotowego działania zwracając uwagę na fakt, iż po 1 sierpnia 2009 r. polska administracja nie może powziąć decyzji dotyczącej uzupełnienia programu wsparcia na 2010 r.

W roku 2010 Minister RiRW, mając na uwadze trudną sytuację, w jakiej znaleźli się polscy plantatorzy tytoniu, przygotował założenia nowego programu wsparcia w sektorze tytoniu i wysłał ponownie notyfikację w tej sprawie do Komisji Europejskiej. Nowy program wsparcia specjalnego w tym sektorze, w odróżnieniu od

mechanizmu przedstawionego Komisji Europejskiej w 2009 r., dotyczył poprawy jakości surowca tytoniowego. Mechanizm ten miał na celu wsparcie produkcji tytoniu najwyższej jakości.

Komisja jednak nie przyjęła notyfikacji (i tym samym niemożliwe było wdrożenie programu od 2011 r.) powołując się na art. 68 ust. 8 rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009, który wskazuje, że zmiany w systemie wsparcia specjalnego w danym państwie członkowskim, w postaci zakończenia realizacji programu lub zmiany wysokości środków przeznaczonych na jego realizację, mogą być dokonane tylko raz, tj. na podstawie decyzji notyfikowanej do dnia 1 sierpnia 2011 r., ze skutkiem od 2012 r.

W lutym 2011 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi skierował ponownie do Komisji Europejskiej notyfikację dotyczącą planowanych do wdrożenia od 2012 r. zmian w zakresie systemu wsparcia specjalnego w Polsce. Zakładała ona m.in. wdrożenie programu wsparcia w sektorze tytoniu, również z tytułu poprawy jakości produktów rolnych. Notyfikacja ta została przyjęta czego efektem jest funkcjonująca od 2012 r. nowa forma wsparcia w tym sektorze, tzw. płatność do tytoniu.

Płatność do tytoniu realizowana będzie do 2013 r. Na jej realizację przeznaczane jest 29,035 mln euro rocznie. Wsparcie ma na celu stworzenie zachęty do poprawy jakości surowca tytoniowego produkowanego w Polsce, w związku z czym wypłacane jest do ilości tytoniu spełniającego określone wymagania jakościowe. Ponadto wsparcie to skierowane jest do rolników uprawiających tytoń w określonych rejonach kraju, co ma również przyczynić się do poprawy jakości surowca. Rejonizacja uprawy uwzględnia bowiem zarówno kryteria przyrodnicze (głównie klimat i gleby, co sprzyja najlepszym plonom tej rośliny), jak i pozaśrodowiskowe, tj. wyodrębnione zostały tradycyjne rejony uprawy tej rośliny, zgodnie z założeniem, że tytoń jest rośliną, której uprawa, zbiór i przygotowanie do sprzedaży wymaga zastosowania specjalistycznych maszyn i urządzeń (co generuje duże koszty produkcji), a także stosownych umiejętności, które rolnik nabywa w trakcie wieloletniej praktyki. Mając na uwadze powyższe kryteria, określone zostały następujące rejony uprawy tytoniu: rejon lubelsko-podkarpacki, rejon świętokrzysko-małopolski, rejon kujawsko-pomorski, rejon mazurski i rejon dolnośląski. Z wstępnych danych posiadanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, której powierzono realizację tej płatności (przyjmowanie wniosków, wydawanie decyzji oraz

wypłata środków) wynika, że w kampanii 2012 r. o płatność tę ubiega się ok. 9600 rolników.

W odniesieniu do kwestii zbyt późnego przedstawienia Komisji Europejskiej założeń do programu wsparcia specjalnego w 2009 r. należy również zauważyć, że nieuruchomienie programu wsparcia dla plantatorów tytoniu, zarówno w roku 2010 (tj. w pierwszym roku, w którym pojawiła się możliwość uruchomienia wsparcia specjalnego w Polsce) jak i w roku 2011, nie było powodem utraty przez Polskę jakichkolwiek środków finansowych. Planowane do wydatkowania na ten cel środki, uzyskiwane poprzez odpowiednią redukcję krajowej koperty finansowej przeznaczonej na realizację jednolitej płatności obszarowej, pozostały w tej kopercie i zostały następnie wypłacone wszystkim rolnikom wnioskującym o tę płatność.

Na koniec warto również zauważyć, że od początku wstąpienia do Unii Europejskiej plantatorzy tytoniu w Polsce nie pozostawali bez wsparcia finansowego, które realizowane było dla nich zarówno ze środków unijnych (w postaci jednolitej płatności obszarowej) jak i w formie krajowych płatności uzupełniających (w latach 2004 – 2006 wsparcie w tym sektorze stosowane było w formie związanej z produkcją, w latach 2007 – 2009 zarówno w formie związanej, jak i niezwiązanej z produkcją, począwszy zaś od 2010 r. jedynie w formie niezwiązanej z produkcją – zgodnie z postanowieniami uzgodnionej w latach 2003-2004 reformy Wspólnej Polityki Rolnej w odniesieniu do rynku tytoniu). Od 2012 r., oprócz wyżej wymienionych płatności, plantatorzy tytoniu mają możliwość ubiegania się dodatkowo o płatność „jakościową” do tytoniu, na realizację której wydatkowanych jest 29,035 mln euro rocznie.

Z poważaniem

Zofia Szalczyk
up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU

Zofia Szalczyk